

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Η περιοχή της Λίμνης εμφανίζει ιστορικά και πολιτισμικά αξιοσημείωτες ιδιαιτερότητες. Παράγοντες όπως η φυσική της διαμόρφωση ή οι δυσκολίες στην επικοινωνία, όχι μόνο με μακρινές αλλά και πιο κοντινές περιοχές, συνέβαλαν καθοριστικά προς αυτή την κατεύθυνση. Βέβαια, η ανθρώπινη δραστηριότητα μόνο αφηρημένα μπορεί να αντιμετωπιστεί ως αναγκαίο αποτέλεσμα της επίδρασης κάποιων φυσικών παραγόντων. Πρακτικά, οι βασικές ιστορικές ή άλλες ιδιαιτερότητες μιας περιοχής προκύπτουν από την ίδια τη δράση των ανθρώπων που την κατοικούν, οι οποίοι αντιλαμβάνονται, σκέπτονται, εργάζονται, δημιουργούν σχέσεις και θεσμούς με τρόπο πολύ συγκεκριμένο. Άλλωστε, αυτό το σύνολο από δράσεις συνιστά την Ιστορία⁷²⁶ τους.

Η σύγχρονη Λίμνη αποτελεί το διαχρονικό οικονομικό κέντρο της ευρύτερης περιοχής, κατοικείται μόνιμα με ελάχιστες χρονικά ασυνέχειες και παρουσιάζει μια βεβαιωμένη στέρεα ιστορική συνέχεια. Οι κύριες οικονομικές της δραστηριότητες μαζί με το ναυτικό της εμπόριο την αναδεικνύουν, ήδη από τις αρχές του 19^{ου} αιώνα, ως μια σχετικά πλούσια περιοχή. Αυτή η οικονομική άνοδος, από τις διαθέσιμες πληροφορίες, φαίνεται ότι συνδυάζεται και αλληλεπιδρά με μια συνετή «αυτοδιοίκηση».

Μετά την απελευθέρωση η πρόοδος είναι εντυπωσιακή. Η γεωργική παραγωγή αυξάνεται και μαζί της οι εξαγωγές, κυρίως κρασιού, λαδιού και κουκουλιών. Το σημαντικό και σε εθνικό επίπεδο ιστιοφόρο ναυτικό της μεγαλώνει σε αριθμό πλοίων και χωρητικότητα.

Οι δεκαετίες 1870, 1880, 1890 είναι για τη Λίμνη η «χρυσή περίοδος». Η εντυπωσιακή αρχιτεκτονική κτιρίων της εποχής αντανάκλα αυτήν την ακμή. Παράλληλα με την οικονομική άνοδο διαμορφώνεται και ένα ιδιαίτερο λιμνιώτικο ήθος. Ωστόσο, η παρακμή, που έρχεται με συνέπεια σχεδόν φυσικού νόμου για τη Λίμνη φαίνεται να αναστέλεται προσωρινά με το ξεκίνημα του 20^{ου} αιώνα.

Ενώ, δηλαδή, το ιστιοφόρο ναυτικό της, σιγά-σιγά, με τη γενίκευση της χρήσης του ατμού στην κίνηση των πλοίων, παροπλίζεται και σβήνει και την ίδια εποχή η ζήτηση

⁷²⁶ «Η τελευταία δεν είναι τίποτε άλλο, εν τελευταία αναλύσει, παρά η αδιάκοπος επιδίωξις δια την ύπαρξιν μεθ' ής συνδέεται αναποσπάστως ο τρόπος προσκλήσεως και εκμεταλλεύσεως των υλικών αγαθών εκ των οποίων τα εμφανιζόμενα υπό την μορφήν ακίνητα έχουσι περισσότεραν αξίαν. Ιδία το ιδεολογικόν υλικόν είναι άφθοно επί της περιπτώσεως ως η προκειμένη, ένθα η εκμετάλλευσις των ακινήτων εγένετο ομαδικώς (κοινοτικώς) και συνεπώς ο κρουνός του ιδεολογικού παράγοντος εκινήθη δυναμικώτερον και δραστηριώτερον περίξ του διαφαινόμενου πυρήνος αγρίας πάλης της κοινοτικής ολότητος ως συνόλου, δρώσης και νοουμένης κατά των ενδογενών ή εξωγενών στοιχείων, άτινα κατά καιρούς επεχείρησαν προσβολήν του μονίμου συντελεστού (περιουσίας) της κοινοτικής ζωής». Βλ. ΤΑΛ, Έκθεσις Παναγιώτη Γιαννακόπουλου, Εισηγητού της Νομαρχίας. Χαλκίδα 7 Μαΐου 1943.

για το ονομαστό λιμνιώτικο κρασί πέφτει και η παραγωγή λιγοστεύει, μια άλλη παραγωγική διαδικασία, αυτή των εξορύξεων λευκόλιθου, ξεκινά στην περιοχή και της προσδίδει μια οικονομική αυτοδυναμία για όλον ουσιαστικά τον επόμενο αιώνα.

Η μακροχρόνια βιομηχανική ανάπτυξη που επακολούθησε επέδρασε καθοριστικά στη φυσιογνωμία της περιοχής και ικανοποίησε, βέβαια, για πολλές δεκαετίες τις οικονομικές απαιτήσεις και τις ανάγκες του πληθυσμού της. Αλλά, η εμμονή του σε έναν μονοδρομημένο αναπτυξιακό προσανατολισμό οδήγησε σε ατροφία τις υπόλοιπες παραγωγικές του δυνατότητες, με αποτέλεσμα να μην υπάρχουν εναλλακτικές λύσεις απασχόλησης για τους κατοίκους, όταν διαφάνηκε ότι οι εξορύξεις είχαν ημερομηνία λήξης (τέλη 20^{ου} αιώνα).

Παράδοξα, ενώ η ανάπτυξη, η ακμή και η παρακμή της τοπικής οικονομίας φαίνεται να αποτελούν το βασικό νήμα για την κατανόηση της ιστορίας της περιοχής, εν τούτοις ιστοριογραφικά, αν εξαιρέσουμε κάποιες συνοπτικές περιγραφές και κάποιες σκόρπιες πληροφορίες που υπάρχουν στα λίγα ούτως ή άλλως βιβλία τοπικής ιστορίας, η εξέταση των θεμάτων που προαναφέρθηκαν είναι από σπάνια έως απύσχα. Υπάρχει, λοιπόν, αναμφίβολα ένα ιστορικό κενό το οποίο πρέπει να πληρωθεί.

Βέβαια, η παρούσα εξέταση θα μπορούσε να είναι πιο εξαντλητική, ενώ τα επί μέρους κεφάλαια της εργασίας προδίδουν ότι ο χώρος που πραγματεύονται δεν είναι κλειστός και άμεσα εξαντλήσιμος, αλλά χώρος γνώσης ανοικτός και πρόσφορος για νέες έρευνες, οι οποίες θα αποφέρουν νέα στοιχεία και πιθανόν νέες απόψεις για τα θέματα που εξετάζονται.

Επειδή η Λίμνη το 19^ο και 20^ο αιώνα, ως οικονομικό κέντρο, ήταν πολύ σημαντική για να περάσει απαρατήρητη. Κρατικά έγγραφα, βιβλία και εφημερίδες της εποχής, έγγραφα διασκορπισμένα σε διάφορες συλλογές, βιβλιοθήκες ή Αρχεία, φαίνεται ότι περιέχουν πληροφορίες πολύ σημαντικές για τα τοπικά πράγματα και ότι μπορούν να λειτουργήσουν συμπληρωματικά με τη λειτουργία του Τοπικού της Αρχείου⁷²⁷ και του Αρχείου της Μονής Γαλατάκη.

⁷²⁷ Σχετικά με την ύπαρξη και τη σπουδαιότητα του Τοπικού Αρχείου Λίμνης η έκθεση του Παναγιώτη Γιαννακόπουλου (1943), βλ. ό.π., είναι διαφωτιστική: «Εις την Κοινότητα Λίμνης φυλάσσεται ιστορικών υλικόν οπωσδήποτε αξιόλογον. Διάφορα έγγραφα, συμβόλαια κ.λ.π. κονιορτοβριθή και διασκορπισμένα αναμένουν την ιστορικήν έρευναν η οποία θα τα συναρμολογήσει δια να αναπαραστήσει μίαν σελίδα του κοινοτικού συστήματος, όπως τούτο ίσχυσε και ανεπτύχθη επί τουρκοκρατίας και αργότερον μέχρι σήμερον. Πλην τούτου τα αυτά στοιχεία δύναται να ρίψουν πολλές ακτίνας φωτός εις την ελληνικήν εν γένει ιστορία. Είναι προφανές το μέγεθος της ωφελείας εκ του πολυτίμου τούτου θησαυρού ο οποίος ευρίσκεται διασκορπισμένος και παραμελημένος τόσο δια την μελέτην της εξελίξεως της κοινοτικής ζωής όσον και δια την καθ' όλην ιστορία. Είναι γνωστή η συμβολή του δημοσιευθέντος αρχείου της κοινότητος Ύδρας (αρχείον κοινότητος Ύδρας 1778-1832 δημοσιευομένου υπό Αντων. Λιγνού) δια την μελέτην και κατανόησιν της ελληνικής επαναστάσεως.[...] Τη συστάσει μου ο γραμματέας της κοινότητος Λίμνης το ετοποθέτησεν εις

Αρκετά, λοιπόν, κεφάλαια που περιέχονται στην εργασία αυτή είναι σημαντικά για το λόγο ακριβώς, ότι αντλούν υλικό από πηγές πρωτογενείς ή, σε άλλες περιπτώσεις, ελάχιστα χρησιμοποιημένες στο παρελθόν.

Εν κατακλείδι, θεωρώ, ότι η ανά χείρας εργασία, έρχεται να συμβάλει κατά τρόπο ουσιαστικό στην κάλυψη της ανάγκης για βαθύτερη πληροφόρηση, σε ό,τι αφορά την Ιστορία της εξορυκτικής δραστηριότητας στην περιοχή της Λίμνης και ευρύτερα της Βόρειας Εύβοιας, με τις εθνικές ή ευρωπαϊκές της προεκτάσεις, απευθύνεται δε τόσο στους Λιμνιώτες όσο και σε εκείνους που, αν και δεν είναι ντόπιοι, αγαπούν τη Λίμνη και ενδιαφέρονται για αυτή.

κιβώτιον, το οποίον φυλάσσεται εις το γραφείον της κοινότητος. Εν τούτοις η καταστροφή των αρχείων τούτων είναι σήμερον ενδεχομένη λόγω ιδία της ελλείψεως μερίμνης εκ μέρους των κοιν. Αρχών προς φύλαξιν δοθέντος ότι είναι εκτεθειμένα εις την εξ αγνοίας καταστροφήν των στρατιωτών της κατοχής. Εν πάσι περιπτώσει το αρχείον της Λίμνης πρέπει να ταξινομηθή και να διαφυλαχθή επιμελώς. Των δε ελληνιστί αξιολόγων εγγράφων πρέπει να γίνωσιν εις πολλαπλούν αντίγραφα τα οποία να δοθώσιν ακολούθως προς φύλαξιν εις περισσότερας αρχάς». Παρά τους κινδύνους, οι οποίοι ελλόχευαν, κατορθώθηκε σήμερα, χάρη στην επιμέλεια κάποιων διορατικών ανθρώπων, η πόλη της Λίμνης να επιτύχει τη διάσωση αυτής της πολύτιμης παρακαταθήκης και να διαμορφώσει, μέσα από την ίδρυση Τοπικού Παραρτήματος των ΓΑΚ (Γενικά Αρχεία του Κράτους), προοπτικές εμπλουτισμού και σύγχρονης οργάνωσής του.

